

Chú Hạ cười nói:

- Nó đi bộ, gặp bạn bè thì lai hộ nhau chứ có gì mà ông phải suy diễn cho thêm một óc.

Duyên làm như vừa về đến nhà không nghe thấy những lời bàn luận, bình thản chào bố mẹ và chú rồi vào nhà.

Thám thoát Duyên về nhà chồng đã gần một năm. Cô Hằng em chồng học xong trung cấp sư phạm được phân công tác tại Lai Châu. Bố mẹ sợ xa không cho đi, mặc dù đã đi lấy chồng nhưng cô vẫn quanh quẩn về nhà. Thấy vậy Duyên nhờ bạn xin cho em về dạy tại xã nhà. Nhận quyết định đi dạy cô còn bĩu môi:

- Đã xin thì xin về thị xã. Chứ xin về xã cũng hơn gì đi Lai Châu

Duyên vừa bực vừa tiếc công nhưng vẫn dịu dàng nói:

- Cô lấy chồng ở quê thì dạy ở quê chẳng tiện sao?

Cô Hằng dẫu môi nói:

- Tôi không có tiền nên tôi phải về xó quê vậy. Gớm! Cám ơn bà chị quan tâm đến em.

Không còn biết nói gì hơn, Duyên đành lặng thinh, mặc cho lời qua tiếng lại của em chồng.

Tuyệt nhiên cô không được một lời cảm ơn. Buồn lòng cô chỉ biết ngược nhìn ra sân nhạt nhoà ánh nắng, lắng nghe tiếng chim gọi nhau trên vòm cây trước ngõ.

Hàng năm nay, Duyên ép mình trong công việc, trong sự cay nghiệt và sự thờ ơ lạnh nhạt của nhà chồng. Điều đó không khỏi làm cô suy nghĩ. Trong khi chồng đi vắng mọi sự dần vật, đau khổ cứ như vò xé tâm can, người cô cứ gầy rộc đi, nước da xanh bợt, đôi mắt ngơ ngác buồn. Một buổi sáng đang giảng bài, tự nhiên mắt Duyên hoa lên, chân tay run rẩy cô choáng ngất ngay trên bục giảng. Chị em giáo viên đưa cô vào viện rồi báo cho gia đình. Theo bác sĩ chẩn đoán: cô bị suy nhược cơ thể, suy nhược thần kinh. Hôm sau bà mẹ chồng mới cho cô em út vào thăm chị. Đầu Duyên đau buốt, cô nằm thêm thiếp đắp trên đầu một chiếc khăn ướt. Cơn sốt, cơn đau đầu vừa dứt thì miệng Duyên đắng ngắt cháy khô cả cổ họng. Vừa mở mắt cô thấy một người thanh niên mặc quân phục đang ngồi bên. Đó là Bình. Anh lo lắng hỏi bệnh tình của Duyên. Nét mặt Duyên tươi hẳn lên:

- Ô, anh Bình, anh về lúc nào, sao biết em ở đây mà vào?

Nhìn vợ gầy xanh xao anh không khỏi xót xa thương vợ. Nét mặt trầm tư anh nhẹ nhàng bảo Duyên:

- Nhân thể đi công tác anh ghé qua nhà mới biết em nằm viện. Em ở nhà thế này thì anh không yên tâm, hay là lương của anh cắt chuyển cho em một nửa phòng lúc ốm đau, rồi con cái nữa.

Nghe đến đây Duyên khẽ cau mày nói một cách khó nhọc:

- Thôi anh ạ. Từ xưa đến nay các cụ lĩnh cả, bây giờ mà chuyển cho em một nửa thì không được đâu. Em không muốn vì chuyện này mà thầy u không vui.

Anh lặng thinh không nói và mở tủ lấy quả cam gọt cho Duyên. Bất chợt Bình thấy cặp lồng cơm, anh mở nắp thấy cơm lạnh cứng, lèo tèo vài con tép rang. Biết vợ yếu không ăn được. Anh cầm bát đi mua phở cho vợ ăn. Duyên ăn hết bát phở một cách ngon lành. Từ hôm bị ốm đến lúc ấy cô mới được ăn một bát phở ngon miệng như thế. Cô thầm cảm ơn anh đã về đúng lúc.

Buổi chiều đó, ăn cơm xong, Bình cùng bố mẹ ngồi uống nước. Anh chậm rãi nói:

- Nhà con dạo này đau ốm quá, đi dạy học lại

xa, xe đạp kia thì thầy lấy lại rồi con xin thầy u cho con mua một chiếc xe đạp khác cho nhà con đi.

Mẹ Bình khẽ thở dài nhìn con trai, nói giọng mát mẻ:

- Đây với kia mà mệt. Cái thân già này quanh năm ngày tháng kéo kẹt đi có sao đâu. Nhưng thôi. Anh đòi tiền thì tôi trả để anh mua xe cho vợ anh đi.

Bố anh chẳng nói chẳng rằng mở tủ lấy 500 đồng đưa cho anh. Bình cầm tiền và dự định sáng mai sẽ mua cho vợ một chiếc xe Nam Hà mới tinh để Duyên sẽ đỡ vất vả phải đi bộ. Máy hôm nay, Duyên đã lại sức, Bình ở nhà chăm sóc vợ tuy không khéo nhưng tình cảm chân thật của anh phần nào đã làm cho Duyên cảm động. Cô nhìn anh bằng ánh mắt yêu thương hơn. Có đêm tỉnh giấc thấy anh ngủ gục bên giường bệnh. Duyên khẽ hôn lên mái tóc còn khét mùi sương gió của chồng. Cô lấy chiếc áo khoác lên vai anh cho đỡ lạnh. Đôi mắt Duyên đã đỡ mặc cảm với người chồng xa lạ. Những việc làm của anh phần nào đã làm cho tâm hồn Duyên trẻ lại, người đi nổi buồn. Dù rằng thời gian họ lấy nhau đã hơn hai năm. Thực sự họ ở với nhau chưa đầy một tháng, tình cảm chưa kịp gắn bó thì lại xa nhau. Giờ đây

Duyên cảm thấy tình cảm của họ đã xích lại gần nhau hơn. Dù vợ không một lời kêu ca phàn nàn nhưng anh đã hiểu cả. Bố anh phong kiến đến nỗi cô con dâu thứ hai là Hoà sinh con nằm trong buồng đến tháng thứ ba ông bố chồng không bước vào buồng. Có đi đâu ông lại sai chú út dắt xe ra cho ông. Chị chồng thì khó tính, ba cô em chồng thì đánh đá chông lòn. Chú em út cứ nhằm chị dâu có tiền để trong túi, kiểu gì cũng phải móc lấy vài đồng của chị. Mất mà không dám kêu ca. Biết hoàn cảnh gia đình mình nhưng anh thực sự bất lực bởi chính anh là người nhu nhược, không dám can ngăn điều gì. Thời gian ở nhà lâu nhất là đợt này - Anh chỉ bằng việc làm chăm sóc vợ, chứ chẳng biết lời nào mà an ủi vợ. Duyên thông cảm cho chồng và cam chịu cuộc sống như vậy. Dù những ngày anh đi vắng, gia đình xử sự khắc nghiệt thế nào cô vẫn lặng im không phàn nàn, sợ ảnh hưởng đến công tác của anh. Ngày Duyên xuất viện. Anh lai vợ về nhà, đỡ Duyên nằm xuống giường. Thấy vậy, các cô lờm nguýt. Cô Hằng cố tình nói to:

- Cửa này cho vào tử kính mà thờ!

Bình khê lắc đầu nhìn các em. Sau ngày nghỉ

phép, Bình lại đi vào chiến trường, Duyên lo sắm đồ dùng cho anh mà lòng buồn vô hạn, trong lòng cảm thấy trống vắng. Tiễn chồng ra đi cô sục sùi chạy vụt vào buồng mà khóc nức nở. Đêm hôm ấy Duyên mới thực sự cảm thấy nhớ chồng da diết. Mỗi lúc về nhà, nhìn vào giường, cô lại cảm thấy thiếu đi một cái gì đó mà không sao khoả lấp được. Tháng sau, cô thấy mình khác lạ, đoán là mình có thai. Cái thai trong bụng lớn dần, phần nào người trong nhà nhìn Duyên bằng con mắt ưu ái hơn.

8.

Gải phóng Sài Gòn. Bộ đội lần lượt về nghỉ phép, Bình vẫn bật tin. Một hôm, ông Kham gọi Duyên lên nhà, vẫn tư thế mọi ngày, ông ngồi khoanh chân bằng tròn trên sập, ông dăm dăm nhìn Duyên rồi hỏi với giọng ân cần:

- Chồng con gửi lá thư lần cuối vào tháng nào?

Duyên ngỡ ngợ, cảm thấy câu hỏi của ông chứa đựng điều gì đó, lòng cô chột bối rối. Cô tần ngần nói:

- Dạ nhà con gửi lá thư cuối cùng vào tháng 10 năm ngoái ạ.

Ông trầm ngâm, ngồi trên sập cái lưng hơi còng, chén nước trà bốc hơi nghi ngút ông đặt nhẹ trên môi giờ đã nguội lạnh. Ông cứ ngồi vậy, lặng lẽ như một pho tượng. Nhìn bố chồng im lặng một cách đáng sợ. Duyên khẽ lui vào buồng nhưng trong lòng mang đầy nỗi suy tư lo lắng, chuyện gì đã xảy ra với Bình hay là... Nghĩ đến đây, nước mắt tự nhiên chảy dàn dụa, đôi mắt đen dài giờ đỏ mọng. Đêm đêm trong từng giấc ngủ, Duyên cảm thấy có một cái gì đó chập chờn đâu đây, quán quýt đâu đây, gần lắm, gần lắm. Thế rồi lại xa dần, xa dần...

Hè tới, tu hú riu rít gọi bầy, những cây phượng đỏ rực rỡ cũng là lúc Duyên sinh được một cậu con trai kháu khỉnh da trắng hồng nặng 4 kg. Mọi người trong trường rủ nhau đến ngó cu Vinh mới từ bệnh viện về nhà. Điều đó làm Duyên cảm thấy vui vẻ, khuây khoả bớt nỗi nhớ và lo lắng cho chồng ở phương trời xa xăm.

Dem cu Vinh về nhà. Ông Kham khẽ sờ vào cái má bầu bĩnh của thằng cháu đích tôn. Ông cười với nó. Hình như từ lúc có cu Vinh, đôi mắt ông đỡ trầm mặc lạnh lùng hơn mọi ngày. Ánh mắt của ông dạo này chứa đựng niềm vui, những nếp nhăn

trên má như dãn ra. Ngôi nhà rộn lên vì tiếng cười tiếng khóc của trẻ.

Thấm thoát cu Vinh đã gần hai tuổi, Duyên vẫn bật tin chồng. Cô lo lắng nhiều đêm không sao ngủ được. Một hôm cô vô tình dọn giường bố chồng, thấy lá thư dưới gối nhìn kỹ là chữ chồng, mừng quá cô định giở ra đọc. Nhưng tay cô chợt khựng lại vì thư này anh gửi cho ông Kham. Bây giờ mà giở ra xem thì không tiện... Nhưng rồi Duyên cảm thấy trong lòng bản khoăn xen nổi nghi ngờ. Tại sao đã lâu Bình không gửi thư cho vợ?. Bây giờ lại chỉ gửi cho bố chồng. Nội dung thư hẳn có điều gì uẩn khúc. Nghĩ vậy cô giở lá thư ra xem. Cô ngó trước ngó sau rồi mở thư ra đọc lướt. Qua lá thư anh gửi cho bố cô mới vỡ lẽ. Ông bố chồng đã viết thư kể chuyện ông hiệu phó lai mẹ con cô hôm đưa con cô đi viện và bây giờ Bình đang khoe với bố là đã có cơ sở trong đó rồi. Duyên lặng người. Đây chính là nguyên nhân tại sao từ ngày giải phóng Sài Gòn đến giờ anh không về, mặc dù đến lúc này con đã lớn cùng với sự mòn mỏi đợi chờ của Duyên.

9.

Chiều nay cu Vinh lon ton chạy ngoài sân, một chiếc xe Zin ba cầu mới được nguy trang bằng một giàn lá xanh đang dừng trước ngõ. Nó ríu rít gọi mẹ ra xem rồi ngó nghiêng mấy chú bộ đội đang xuống xe. Bình vội nhảy xuống khỏi xe. Thấy cu Vinh, đoán là con mình anh ôm lấy nó mà hôn. Cu Vinh nhìn bố một cách lạ lẫm rồi giẫy giụa tuột khỏi vòng tay của bố. Cả nhà Bình vui vẻ tấp nập hẳn lên. Các chú bộ đội người cầm tay, người bẹo má cu Vinh làm cho nó cười khanh

khách. Bình đưa anh em vào nhà, họ vui vẻ nói cười, họ trêu Duyên cứ ào lên. Một lát sau họ lại chào gia đình và đi tiếp. Chiếc xe ô tô đi khỏi tiếng cười nói đã tắt. Chỉ một lát sau cu Vinh đã nhảy lên lòng bố cười nói ríu rít. Mấy cô em gái sấm sấn chạy ra bê hòm xếp vào nhà. Em dâu thấy anh chồng về cũng dắt con sang chơi. Lúc này cô đã xin ra ở riêng, nhà cùng xóm. Hòm chưa kịp vào đến nhà các cô đã lấy dao bậy nắp hòm, tiếng bậy hòm "canh cách", nắp hòm bật mở, các cô đã sục tay vào các hòm. Cô thì cầm cái khăn voan rục rở ướm lên cổ, cô thì chọn áo cho mình, cô thì chọn áo cho con, cứ tíu tít cả lên. Các cô quên rằng chủ nhân của những chiếc hòm đang đứng trước mặt. Có một bộ quần áo rất đẹp Bình mua cho con nhưng cô Huệ cứ khư khư giữ lấy để dành cho con mình chưa đầy năm. Thấy vậy Duyên nhẹ nhàng bảo Huệ:

- Bộ ấy chắc con cô mặc rộng. Cháu Vinh mặc bộ này thì vừa. Cô chọn bộ khác đi.

Nghe đến đây, cô em giãy nảy lên, ném "toạch" bộ quần áo xuống đất, hai tay phủi mạnh vào quần mình rồi quay ngoắt đi không thèm trả lời. Duyên luống cuống:

- Ô kìa tôi nói vậy chứ cô thích thì cứ lấy về cho cháu. Cô cầm lấy đi.

Cô trừng mắt nhìn Duyên rồi nói giọng chanh chua:

- Tôi cảm ơn chị.

Nói xong cô đi thẳng. Không khí trong nhà như trầm hẳn xuống. Cô nào chọn xong cũng xón vén cạp nách ra về. Duyên lặng lẽ ngồi xuống sắp xếp lại đồ đạc cho gọn gàng. Xong xuôi cô gọi con lại gần, mặc cho nó bộ quần áo. Được mặc bộ quần áo mới nó ngấm nghĩa cười tít cả mắt. Nó ôm con búp bê ra khoe bà nội. Bà liếc nhìn hòm hàng giọng mát mẻ:

- Vâng, quần áo, đồ chơi bố anh mang từ trong Nam ra làm gì chẳng đẹp.

Cu Vinh ngạc nhiên nhìn nét mặt cau có của bà. Đôi mắt nó mở to đen láy như hai hạt nhãn nghiêng đầu hỏi:

- Bà ơi! Bà làm sao thế.

Nhìn gương mặt ngây thơ đáng yêu của cu Vinh bà gằn giọng:

- Bà chẳng sao cả.

Thấy mặt bà khó đăm đăm, cu Vinh sợ, nó bẽn lẽn chạy lại bên mẹ. Hai tuần trôi qua con chưa

kip bén hơi bố thì Bình lại ra đi. Lần này cô lại mang thai. Cô nhận thức rằng một gia đình nhỏ đã ra đời. Từ đây sẽ có bao nỗi khó khăn. Bản thân cô thì khắc phục được nhưng còn con nhỏ. Mới có mình cu Vinh thì ông nội đôi lúc nhìn ngó đến. Giờ chuẩn bị ra đời đứa thứ hai, ai sẽ trông cho, bà thì đi chợ suốt ngày, các cô, các chú bận việc đồng áng. Duyên thấy bấn bí vô cùng. Cô lo lắng cho con và cho công việc. Nét mặt ưu tư, phiền muộn, làn da trắng mịn giờ pha chút xanh xao mệt mỏi. Sân nhà thì rộng, cứ nhìn cái giếng ở góc sân mà cô sợ bởi thành giếng thì thấp, con nhỏ lỡ có chuyện gì thì biết ăn nói làm sao đây. Công việc nhà nông bận rộn quanh năm ngày tháng. Ở thôn lại chưa có nhà trẻ. Cứ lo lắng thế này cô biết sẽ ảnh hưởng đến công tác. Một hôm cô đánh bạo nói với bố mẹ:

- Thưa thầy u, con sắp sinh cháu thứ hai mà gia đình ta bận cả, các cháu không có người trông, con xin phép thầy u, con cho cháu ra ngoài nhà ở để con tiện gửi cháu vào nhà trẻ và tiện việc dạy học.

Nghe vậy! Ông Kham lừ mắt nhìn con dâu. Bà Kham dặng háng rồi nói, giọng sắc lẹm:

- Thôi tuy chị, chị cho con chị đi đâu, ở đâu thì tùy chị, kéo anh ấy về lại trách chúng tôi.

Được bố mẹ cho phép với vẻ khó chịu. Tuy vậy Duyên vẫn thu xếp cho con ra nhà em trai ở nhờ. Như con chim sổ lồng vừa bay ra khỏi lồng là vút lên cao mà hót véo von. Duyên khe khẽ hát lòng vui như đi chầy hội. Cô trở về nhà ở cùng em trai mà như được đến một thế giới tự do. Cô nhanh chóng gửi con vào nhà trẻ và sắp xếp thời gian soạn giảng, đầu óc đã thư thái nhiều hơn. Một hôm Duyên đang cho con ăn thấy cô Huệ chạy đến tìm, vừa thở vừa nói:

- U suốt đêm khó thở lại sốt nữa. Chị về xem sao.

Duyên bình tĩnh nói:

- Thôi được cô cứ về đi, tôi mời bác sĩ về khám cho u.

Chỉ mười phút sau Duyên đã đưa bác sĩ về khám cho mẹ. Bác sĩ lắc đầu bảo Duyên đưa bà đi bệnh viện. Duyên cùng các em cáng bà vào viện.

Mấy hôm đầu chị em thay nhau chăm sóc bà. Hôm nay bà đã tỉnh táo hơn Duyên được chị em nhường chăm sóc tiếp bởi nhà cô gần bệnh viện. Bà thích ăn gì cô mua thức nấy. Có hôm bà đòi ăn bánh bột lọc, từ bé cô chưa biết bánh bột lọc như thế nào. Nhưng cô đi hỏi, đi tìm cho bằng được đem về cho bà ăn. Một hôm không thấy bà dọn đổi món. Cô vẫn

mua cháo thịt cho mẹ, vừa mang cặp lồng cháo tới bà xua tay:

- Tao ăn cháo mãi chán rồi. Hôm nay mua phổ thôi.

Duyên tần ngần: Đến giờ đi họp làm sao đây, cô khê khàng:

- Bây giờ con phải đi họp, u ăn tạm rồi mai con thay món có được không?

Bà lặng thinh không nói gì. Thấy vậy Duyên đành chạy vội đi mua phổ cho bà. Đến họp tuy chưa muộn nhưng cô cảm thấy không vui. Tại sao bà không thông cảm cho cô một người đang mang thai lại bao công việc: vừa dạy, vừa chăm con lại chăm bà ốm. Vậy mà bà vẫn đòi hỏi ở con dâu. Hàng ngày khi mang cơm cho bà. Bệnh nhân cùng phòng hỏi:

- Đây là con gái bà đấy à? Cô ấy chăm bà quá nhỉ?

Bà lúng túng:

- Không nó là con dâu tôi đấy.

Mọi người nhìn Duyên bằng con mắt đầy thiện cảm. Đạo này bà đã đỡ hơn, tiếng ho của bà trong hơn, không dùng đục như mọi khi nữa. Hàng ngày, sau khi nấu cơm xong cô sắp cơm vào cặp lồng mang vào cho mẹ, bao giờ cũng vậy cô cũng lấy một

cái khăn bông to quấn quanh cặp lồng để giữ cơm canh cho nóng. Mang cho mẹ ăn xong, về mẹ con cô mới ăn. Vậy mà hôm nay vừa mang cơm đến bà đã nói giọng mát mẻ:

- Cơm nhà bà Quang lúc nào cũng có hơi bốc ngùn ngụt. Đây cơm nhà mày lúc nào cũng lạnh tanh lạnh ngắt.

Cô biết con nhà bà Quang làm y tá ở bệnh viện nấu cơm ở trong khoa rồi mang cho mẹ ăn luôn gì chả nóng, biết vậy nhưng cô cũng không cãi. Cô nhắn em chồng mang cơm cho mẹ vui lòng. Được ít hôm bà xuất viện chẳng có ai ra đón, Duyên lại đón mẹ về nhà. Cô đun nước tắm gội cho mẹ xong xuôi mới dọn cơm cho bà ăn. Mẹ con Duyên ăn cơm xong thì cô Huệ đến. Cô đem cơm vào thì mẹ đã xuất viện nên tìm đến nhà Duyên, mở cặp lồng cơm ra xem: Trên nắp cặp lồng là mấy con tôm, dưới là phần cơm đổ quạch. Đó là cơm rượu, ở nhà nấu cơm rượu rồi ăn luôn, người ốm cũng ăn loại cơm vừa khô vừa đỏ. Nhìn cặp lồng cơm, cô không biết nên giận hay thương mẹ. Cơm gạo trắng ở gần cô mang đến thì chê là nguội tanh nguội ngắt, đây cơm gạo rượu vừa đỏ vừa khô thì bà không kêu. Có lẽ với Duyên trong mắt của bà Kham chỉ là "Khác

máu tanh`lòng" chẳng?. Cô thở dài lặng lẽ đổ cặp lồng cơm cho gà rồi nhẹ nhàng hỏi cô Huệ:

- Bà ốm mà các cô mang cơm rượu thì bà ăn làm sao.

Mẹ chồng nhìn cô Huệ lặng thinh không nói được câu nào. Ở nhà con dâu được hai hôm bà lại đòi về nhà. Cu Vinh không được nghe bà kể chuyện nó lăn ra khóc đòi theo bà về. Duyên phải dỗ mãi nó mới chịu nghe, nhưng nó vẫn ngồi i i khóc nè.

10.

Mùa hè chói chang, oi ả rồi đến những cơn mưa đầu hè làm dịu ngọt cả không gian. Hôm nay cũng vậy, cơn mưa vừa ngớt, những giọt mưa chưa kịp thấm trên làn đất mỏng, nhưng không gian thoáng đãng, cây cỏ tươi hắt lên sau một trận mưa rào.

Từ phía sau ga, một anh bộ đội khoác chiếc ba lô mỏng trên lưng, vừa đi anh vừa ngó nghiêng, nhìn phố xá một cách chăm chú. Thị xã thay đổi nhiều, nhà cửa mọc san sát ngay trên những hố bom sau ngày giải phóng. Anh tìm đến trường cũ

mong gặp lại nét mặt thân thương của Duyên. Năm năm xa trường, xa Duyên là cả một khoảng thời gian dài đằng đẵng đầy nhớ nhung. Anh quên rằng tháng hè giáo viên và học sinh đã nghỉ cả. Vào tối sân trường, anh gặp thầy hiệu trưởng, thầy hiệu trưởng ôm chầm lấy Thịnh, vui vẻ mời vào phòng, chén trà nóng làm cho Thịnh ấm lòng. Anh dăm dăm nhìn ánh mắt thầy như dò hỏi... chờ đợi... Nhìn nét mặt trầm ngâm của thầy, Thịnh linh cảm thấy điều gì khó nói ở người hiệu trưởng dày dặn kinh nghiệm này. lát sau, thầy mới chậm rãi hỏi:

- Đạo này cậu có nhận được tin tức gì của Duyên không?

Thịnh khẽ lắc đầu:

- Năm đầu tiên em còn nhận được vài ba lá thư, sau đó thì bật tin, em muốn anh kể cho em nghe.

Thầy hiệu trưởng trầm ngâm, nét mặt hơi bối rối:

- Chuyện thì dài lắm nhưng... - anh ngập ngừng.

Thịnh nhồm người lên, nét mặt tái đi:

- Duyên có chuyện gì phải không anh?

Anh hỏi dồn làm thầy hiệu trưởng hơi lúng túng. Thầy đến bên Thịnh, đặt hai bàn tay lên đôi vai vạm vỡ của Thịnh, nói chậm rãi:

- Vậy thì cậu phải thật bình tĩnh nghe mình nói đây. Duyên đã lấy chồng theo nguyện vọng của người mẹ trước khi mất. Chồng Duyên là bộ đội lái xe, họ lấy nhau được một năm trời thì bà mẹ mất. Hiện giờ cô ấy đang ở nhà chồng: Tôi nghe nói cuộc sống của cô ấy cũng không được vui vẻ lắm.

Tại Thịnh ù đi, anh không sao nghe hết được những lời nói của thầy hiệu trưởng... Sau khi nhận quyết định chuyển công tác Thịnh dự định sẽ về đây dạy và cưới Duyên. Vậy mà... tất cả đã kết thúc. Thịnh cảm thấy người chông lảng, trong lòng xót xa cay đắng. Thầy hiệu trưởng nắm tay Thịnh:

- Thôi cậu về đây dạy cùng bọn mình nhé!

Thịnh khẽ lắc đầu.

- Em cảm ơn anh nhưng em không thể ở lại được, xin anh giữ kín việc em trở lại đây.

Rồi anh đứng dậy chào thầy hiệu trưởng, bước chân loạng choạng bước đi như một kẻ vô hồn và những giọt nước mắt được lắng sâu tận đáy lòng bởi ước mơ và hy vọng về tương lai của anh đã bị dập tắt. Người con gái anh yêu không còn trong vòng tay của anh nữa. Duyên đã là vợ của người ta. Hy vọng được gặp lại Duyên thật mỏng manh, nhưng những kỷ niệm êm đềm, nụ cười má lúm

đồng tiền, đôi mắt bồ câu đen láy có lúc tràn nước mắt. Đôi mắt ấy làm sao anh quên được. Tưởng rằng sau năm năm lăn lộn trong chiến trường, giành giật từng giây giữa cái sống và cái chết để trở về đón hạnh phúc của riêng mình. Vậy mà hy vọng ấy đến giờ đã bị tan biến. Cầm quyết định chuyển công tác trong tay, anh run run gấp lại, nét mặt thần thờ, lặng lẽ cất tờ quyết định vào túi áo ngực. Anh khẽ thở dài, khoác chiếc ba lô lên vai, bước chân nặng nề đi về phía sân ga, lòng nặng trĩu nỗi ưu tư, tiếng còi tàu từ xa như giục giã, Thịnh vẫn bước đi chậm rãi, dường như không hề nghe thấy tiếng còi tàu thúc giục. Anh đã đến bờ sông Châu lúc nào không hay. Dòng sông trong xanh đang lững lờ trôi. Nỗi lòng anh buồn man mác khi nhớ tới Duyên nhớ giọng nói trong vạt của Duyên ngày nào như còn văng vẳng đâu đây. Anh lặng nhìn dòng sông nuối tiếc, buồn bã. Những làn gió từ sông vẫn quần quýt đuổi nhau trên bầu trời xanh thẳm.

Bầu trời cao xanh lồng lộng. Trong bộ quân phục đã ngả màu, Thịnh chậm rãi đếm bước nhớ lại những năm tháng đã xưa để gom góp những kỷ niệm thành nỗi buồn mênh mông.

11.

Nhớ lại lần vượt cạn thứ hai vào một đêm đông lạnh giá, gió luồn lách qua từng khe cửa đưa những làn gió cắt da cắt thịt lửa vào trong nhà. Lạnh đến rùng mình, Duyên khẽ ôm cu Vinh vào lòng như muốn truyền hơi ấm cho con nhưng cu Vinh không chịu, nó oằn oài rồi nhào người ra xa. Duyên khó nhọc nằm xoay người lại, cái bụng cao vồng quá mặt, có lúc cái bụng dênh lên, lệch sang phải rồi sang trái. Duyên túm lấy cái chân đang đập nhoi nhoi trong bụng. Bất chợt Duyên

thấy bụng đau nhói. Cô vội nhò dậy và biết mình sắp đến lúc sinh con. Hải vội nhờ người trông cháu rồi lai chị đi bệnh viện. Đến nơi Duyên thở không ra hơi. Cơn đau đẻ dữ dội làm người cô oằn lên. Cô đi đi lại lại, cắn răng không kêu lấy một tiếng. Lúc đỡ đau cô lên giường trùm chăn cho khỏi lạnh. Được một lát, cơn đau lại rộn lên làm Duyên quần quai, lăn lộn, cắn môi đến rớm máu. Có lúc hai bàn tay bóp mạnh vào thành giường bằng sắt tưởng như gãy đôi. Mồ hôi vã trên mặt Duyên, mái tóc đen bết lên mặt lên cổ, đôi mắt lơ dờ mịt mịt. Chợt Nga từ ngoài cửa sổ sộc chạy vào, cô vừa đỡ Duyên, vừa riết róng bạn:

- Đi đẻ thì mày bảo thằng Hải gọi tao một tiếng, sao mày lại đi một mình.

Duyên vừa thở vừa nói:

- Muộn quá rồi mình ngại.

Nga lườm bạn:

- Chỉ lảm chuyện, bạn bè với nhau ngại cái gì.

Bất chợt cô ngược nhìn sang bên cạnh. Một cô gái trạc tuổi cô cũng đi đẻ mà mẹ chồng, mẹ đẻ xoa bóp động viên, giục ăn, giục uống, chồng thì đấm lưng dỗ dành. Cứ nhìn những cảnh ấy, nước mắt

Duyên muốn trào ra. Cô vừa tủi thân vừa xấu hổ, cảm giác như mình là người không chồng mà có thai. Đau đớn vật vã hơn năm tiếng đồng hồ. Cuối cùng, đã đến lúc Nga dìu Duyên lên bàn để. Nước mắt chảy tràn trên má, lẫn với những giọt mồ hôi đang tóa trên nét mặt. Cô nghiêng rặng, tay run run, cặp mắt ngơ ngác sụp xuống bầu ngực với vòm bụng đầy cao. Cơn đau quằn quại đã qua, tiếng khóc của con làm cô bừng tỉnh. Nhìn bé gái xinh xắn. Duyên khẽ mỉm cười hôn lên khuôn mặt trắng hồng của con. Nga mừng rỡ đón bé gái trên tay mà hôn hít. Thấy Duyên đã "mẹ tròn con vuông", cô vội chạy mua cho Duyên bát phở, bát Duyên ăn ngay cho nóng. Chờ cho Duyên ăn xong cô tất tả về nhà lo cơm nước cho con. Đến trưa, trong phòng chộn rộn hẳn lên. Tiếng dõ dành tha thiết của ông chồng nào đó, mùi thơm của thức ăn làm cho dạ dày Duyên cứ cồn cào, nước miếng ứa ra trong hai hàm răng. Như ngượng với chính mình, Duyên xoay người quay mặt vào trong vách như cố xua đuổi cái mùi thơm đánh thức bản năng dạ dày, cùng những lời nói dịu dàng của bà mẹ hay ông chồng nào đó làm cho cô thấy xót xa tủi phận.

Xế trưa Hải mới mang cơm vào cho chị. Bối đi làm về Hải mới nấu cơm nên mang muộn, Duyên ăn một cách ngon lành.

Mãi đến chiều, mẹ chồng cùng em gái chồng mới ra thăm Duyên. Bà bảo:

- U bận quá, chiều nay mới biết tin con sinh cháu nên u ra ngay. U cho em Liên ra chăm sóc con.

Cô út ở lại chăm chị. Gọi là chăm nhưng cô Liên đang học cấp III. Cô đi học ngày hai buổi, mang tiếng ra chăm chị nhưng vì em đi học về muộn, đói quá, Duyên đành đi nấu cơm lấy. Có hôm Liên còn mua cá lẹp cho Duyên ăn. Cô nhắm mắt ăn cho qua bữa. Có ngày bận học, tã lót để từ sáng đến chiều chưa giặt được. Mùa đông lạnh và ẩm ướt, con không có tã thay, vậy là Duyên đi giặt lấy, hai bàn tay trong làn nước lạnh buốt, giặt xong thì đôi bàn tay ấy đã tê cứng. Lúc đó Duyên mới sinh con được mười ngày. Liên ở với chị dâu thêm tám ngày nữa thì đúng vào ngày giáp Tết, Liên xin về nhà ăn Tết. Duyên lại tự lo cho mình và cho hai con. Biết tin vợ đẻ Bình gửi một số thuốc bổ và quà về cho Duyên nhưng Duyên lại mang thuốc bổ về biếu bố mẹ. Cô lai cu Vinh về

nhà. Ông Kham chống tay sau lưng đi ngắm cây cảnh. Cô mang hộp thuốc đến gần ông khế thưa:

- Thưa thầy, nhà con có gửi ít thuốc bổ để thầy u uống.

Ông nhận quà rồi lẳng lẳng cất vào tủ. Cu Vinh ríu rít bên ông bà. Nó chạy tung tăng khắp nhà, xuống bếp, nó thấy những mẩu thịt lợn ngon lành nằm chềnh ềnh trên cái nia to đang được xả ra từng miếng nhỏ. Nó chạy tới giật giật áo ông rồi hỏi:

- Ông ơi! Ông làm thịt con lợn to thế?

Ông Kham gật đầu. Ừ một tiếng.

Thằng bé chưng hửng rồi bỏ đi. Nó nhìn những chiếc giò được treo lủng lẳng dưới bếp, một nia bánh chưng được xếp dưới tấm cánh cửa, đè trên cánh cửa là một cái cối đá lớn. Nó ngược nhìn một lát, dường như nó còn muốn hỏi điều gì nữa nhưng thấy nét mặt lạnh lùng của ông bà. Cu Vinh lẳng lẳng kéo tay mẹ ra hiệu đi về. Đến lúc mẹ con Duyên về, bà thờ ơ không cho cháu thứ gì để ăn Tết. Trong khi đó năm nào ông bà cũng làm thịt con lợn, dưới bếp lủng lẳng vài chiếc giò nạc và bánh chưng. Duyên ngậm ngùi cúi đầu dắt con ra

về. Ở trường, chị em giáo viên thấy hoàn cảnh chồng đi xa, không nhờ gì được ở gia đình chồng. Người mang cho mấy cái bánh chưng, người cho con gà. Mẹ con Duyên ăn Tết cùng cậu Hải vui vẻ. Một lần anh bạn cùng đơn vị Bình về qua chơi thấy cu Vinh còn nhỏ mà phải nhai hạt mè. Anh nói lại với Bình:

- Cô ấy ở nhà nuôi hai đứa nhỏ, khó khăn lắm đấy, cậu nên quan tâm tới mẹ con cô ấy.

Bình biết đâu những hôm anh về Duyên thường nấu gạo không. Đến khi anh đi mẹ con lại ăn hạt mè. Chính vì thế anh cũng không biết sự khó khăn của mẹ con cô. Nghe bạn nói anh giật mình. Duyên đã giấu những khó khăn cho riêng mình. Đến lúc này anh mới thấy thương vợ con vô hạn. Anh chi tiêu tằn tiện hơn, dồn tiền và ít tem gạo nhờ bạn gửi về cho vợ. Một hôm được ghé qua nhà, Bình hí hửng hỏi vợ:

- Tháng trước anh có nhờ anh bạn gửi tiền và tem gạo về cho em. Vậy em đã nhận được chưa?

Duyên ngỡ ngàng hỏi lại chồng:

- Tiền với tem gạo nào cơ?

Bình cũng ngạc nhiên hỏi lại:

- Hôm anh Trà về thăm nhà, anh có gửi anh ấy tiền và tem gạo cho em cơ mà.

Đến lúc này Duyên mới sực nhớ, cô nhìn anh. Ánh mắt ngại ngần đắn đo:

- Em có nghe u kể là có anh bạn đến chơi nhưng không gặp em nên anh ấy vào trong nhà. Còn có đưa tem hay không thì em không biết.

Bình cau mày vẻ khó chịu:

- Thế u không đưa tiền và tem cho em à.

Duyên lắc đầu:

- Làm gì có, chẳng lẽ em nói sai à. Nhưng anh ấy đã đưa cho u rồi thì cũng thôi anh ạ.

Bình gạt vợ sang một bên rồi tức tốc định đạp xe về nhà hỏi mẹ. Thấy vậy, Duyên ngăn lại:

- Nếu anh mà về nói với u chuyện này thì lại khổ mẹ con em ở nhà.

Bình cau có, giọng bực tức:

- Bà lại đi ăn của cháu. Không còn gì để nói...

Duyên khẽ đẩy vai chồng ngồi xuống, đôi mắt đen dẹt dẹt nhìn chồng:

- Chuyện đã vậy rồi anh đừng nói gì nữa.

Bình đỏ mặt, đập tay xuống bàn:

- Em cứ như vậy nên cả nhà bắt nạt cho là phải.

Trong lòng Duyên không kém bực bội nhưng cô vẫn nén lòng, cô đến bên Bình nhẹ nhàng nói:

- Dù sao cũng là mẹ đẻ ra anh, các em ruột của anh đi đâu mà thiệt. Mẹ con em chịu khổ quen rồi, không có số tiền ấy, mẹ con em vẫn sống được cơ mà.

Nghe lời Duyên, cơn bực tức trong Bình nguôi dần. Chuyện gia đình thật là phức tạp. Anh phụ trách một đại đội mà cứ răm rắp. Đàng này gia đình trên dưới chục người mà bố mẹ một đàng, vợ con một nẻo. Gia đình chồng chỉ tìm điểm yếu của con dâu để khích bác, chì chiết. Bình thấy đau đầu, ra đi đợt này Bình cảm thấy lo lắng cho mẹ con Duyên hơn. Lương giáo viên làm sao đủ nuôi ba mẹ con, chưa kể lúc con ốm, mẹ đau. Anh ra đi mà lòng nao nao vừa buồn vừa lo lắng. Thế nhưng việc quân đội vẫn phải ra đi. Người ở lại chịu bao điều cay đắng. Đó là điều không thể tránh được và Duyên đang sống trong hoàn cảnh ấy.

Ít lâu sau, vào một đêm tối trời, chú Hình chạy ra gọi Duyên:

- Chị về ngay, thầy bị cảm.

Chân Duyên như rú lại, cô lai vội cu Vinh về nhà thì ông vừa hay tắt thở. Cô được cả nhà kể lại,

ông đi tắm, tắm xong đi lên nhà bị cảm đột ngột, chỉ sau mười phút là ông mất. Tiếng khóc, tiếng than, tiếng hò làm ngôi nhà như muốn bung ra. Sau khi ông Kham mất, bà Kham dường như cố cưỡng lại bệnh tật để tiếp tục buôn bán nuôi con, mặc dù sức khoẻ của bà đã đuối.

12.

Trưa hè, cái nóng hầm hập con đường nhựa như muốn cháy rộp. Bình bước vào nhà mang theo cả hơi nóng ấy. Trông anh đen nhẻm đôi mắt thâm quầng hốc hác. Anh khoác trên vai chiếc balô lép kẹp trở về nhà sau hơn chục năm trời mặc áo lính. Hôm nay anh được trở lại với đời thường. Cuộc sống đời thường đa dạng không đơn thuần như đời lính. Anh bàn với Duyên: Bố đã mất phải về với mẹ, hơn nữa anh là con trưởng, phải nghĩ đến gia đình. Duyên đồng ý cùng chồng con trở về. Cu Vinh giờ đã lớn. Lần này về nhà, thấy

Bình chỉ cố chiếc ba lô bẹp mọi người đứng đứng nhìn anh xa lạ, không vô vấp hỏi han, bởi không có hòm mà bê cho anh như mấy lần về phép trước. Bình về, cả nhà Duyên góp gạo ăn chung cùng mẹ và em. Mỗi bữa ăn trong không khí trầm lặng Bình cố gắng chịu đựng sự lạnh nhạt của họ, Duyên ngượng ngùng xót xa khi thấy gia đình đối xử một cách thờ ơ với người ruột thịt của chính mình. Cuộc sống cứ nặng nề trôi qua. Hàng tháng trời, Bình ăn không ngồi rồi, bó chân bó cẳng. Một hôm, nhân bữa ăn bà Kham bảo con:

- Thôi bây giờ chúng mày no vợ, đủ chồng rồi thì ăn uống riêng ra. Tao già rồi ăn thế nào xong thì thôi.

Bình đang ăn, nghe đến đây anh buông đũa, buông bát đi vào nhà nằm. Tưởng lúc chạng lạng chưa có việc làm, mẹ buôn bán được thì bầu vú mẹ một thời gian. Lúc mà anh cần nhất bà mẹ xòe tay đỡ con thì bà hẩy con ra lề đường một cách phũ phàng. Anh nằm thở dài đau khổ. Thân làm trai không lo nỗi cho mình nữa chứ đừng nói đến lo cho vợ con. Duyên cũng đứng dậy theo, cô vào buồng nhìn chồng nằm thõng thượt, buồn tênh. Hôm ấy bà cho Duyên mấy chiếc xoong đã cũ và ba chục bô

gạo. Mỗi bữa cơm cứ nhìn mâm cơm của bà, đứa cháu ngoại gầy gót đĩa thịt, đĩa cá. Mâm bên này vền vền chỉ có đĩa rau và vài ba miếng thịt mỏng tang dành cho con, cả tháng có gần một kg thịt phải ăn dè. Cả bốn người trông vào đồng lương của Duyên. Biết vậy, cô tế nhị dọn cho con ăn sớm hơn hoặc muộn hơn bữa ăn của bà, để cho con khỏi tủi thân.

Hơn một tháng sau, một hôm vừa đi dạy học về, Duyên đã chạy nháo nhác tìm chồng. Cô riu rít:

- Em đã xin cho anh được việc làm rồi. Từ mai anh đi lái xe cho hợp tác xã cơ khí cùng hợp tác xã với em Hải.

Bình cũng vui lây, mừng có việc làm đỡ cho vợ. Hàng ngày Bình lái cu Vinh đi học xong mới đi làm. Công việc cứ đều đều trôi đi, không khí đã bớt căng thẳng vì Bình đã có việc làm. Hôm được lĩnh tháng lương đầu tiên định đưa cho vợ ngay nhưng Duyên đi dạy học chưa về. Đến khi Duyên về nhà anh sờ đến tiền trong túi áo treo trên tường, anh giật mình đếm đi đếm lại, tay run run lật túi áo, lộ cả túi quần. Anh ngồi phịch xuống giường, bần thần, mắt anh đăm đăm nhìn vào bộ quần áo treo trên mắc một cách thất vọng. Anh vò đầu bứt tai.

Rõ ràng ba mươi tư ngàn anh đút vào túi áo ngực mà bây giờ chỉ còn có hai mươi tư đồng. Cả một tháng lương đã mất đi non nửa, lấy gì mà chi tiêu, bao nỗi hồ hởi phấn khởi muốn đưa món lương đầu tiên cho vợ. Vậy mà bây giờ anh mang một bộ mặt thật phiến não. Thấy nét mặt buồn thiu của chồng, đoán có chuyện cô gặng hỏi chồng. Mãi sau Bình mới nói giọng chán nản:

- Vừa mới lĩnh lương được hơn ba chục đồng để trong túi áo giờ đã biến mất mười đồng, lại chỉ có thằng Hình lấy thôi. Tôi phải cho nó một trận.

Duyên khẽ lắc đầu:

- Thì anh còn lạ gì chú ấy nữa. Từ cái mũ cối của anh còn lấy đi bán rồi tiền học phí của em để trong túi cứ bị mất luôn, có của thì phải giữ mất đành chịu thôi, nói ra phiền lắm anh ạ.

Bình cau mặt, giần giọng nói:

- Tôi phải nói để cho u biết mà dạy nó.

Duyên khẽ lắc đầu, cô không muốn tranh cãi với anh nữa mà xuống bếp chuẩn bị cơm nước cho con. Đang ăn cơm thì Hình lực khực về, dáng cao lòng không bước vội vào nhà. Bình đứng dậy chặn trước mặt chú em và hỏi:

- Mà lấy tiền trong túi của anh phải không?

Hình chối dây đây:

- Tôi lấy tiền của anh làm gì!

Bình chỉ vào mặt em:

- Chỉ vì u chiều mày mà mày không chịu lao động bỏ công nhân về ăn bám u. Tao hỏi lần trước tao bán xe máy được hai ngàn hai đến lúc đi thì chỉ còn một ngàn chín. Thế ai vào đây mà lấy.

Huệ đi ngang qua sân, cô hát hàm cong còn nói:

- Chó nó vào đây nó lấy đấy!

Tức vì câu nói hỗn của em, Bình chạy ra giơ tay tát cho em gái một cái. Nó ôm mặt khóc rống lên, hờ như cha chết. Bà mẹ Bình chạy từ dưới nhà Huệ lên, thấy Huệ vừa ôm má vừa kêu la anh đánh, thương con gái bà chạy ra gõ kêu la om xòm:

- Ối làng nước ơi! Thành Bình nó nghe vợ, nó định giết em nó đây này.

Họ hàng làng xóm, tưởng chuyện gì chạy xúm đông trước sân, đến khi nghe rõ chuyện ai nấy xì xào rồi ra về. Từ hôm ấy bà sang ăn ở luôn bên cô Huệ, dù chung một cái sân nhưng bà cũng không bước về nhà. Không khí trong nhà thêm nặng nề. Vợ chồng Duyên buồn bực nhưng không sao thay đổi được không khí nặng nề ấy. Nhiều lúc cô ngậm ngùi thương con. Bà đi chợ hàng ngày, mỗi khi về

đứa cháu ngoại con cô Huệ chạy lon ton ra đón bà và thường có quà của bà mua cho. Cu Vinh một vài lần chạy theo không được gì, tiu nghỉu khóc nức nở chạy về bắt đền mẹ. Sau này nó không ra đón mà đứng từ góc sân nhìn ra ngõ với nét mặt buồn buồn, xì xị, đôi mắt to tròn xoe ngân ngấn nước mắt.

Mấy hôm bà nghỉ chợ đi Hà Nội thăm cậu em trai. Chiều ấy vừa về tới cổng, cu Vinh thập thò nhìn thấy bà ôm một con thỏ đánh trống. Đang chơi với nhau, cu Vinh rồ rít gọi thằng Minh con cô Huệ:

- Minh ơi! Bà mày mua cho mày con thỏ đẹp lắm.

Cô Huệ nghe thấy quát lớn:

- Lại con mẹ mày sui mày phân biệt bà mày, bà tao phải không?

Duyên thấy cô quát nạt bé Vinh, vội chạy ra:

- Cô ơi làm gì có mẹ nào lại sui con như vậy. Chẳng qua là bà ở bên ấy với mẹ con cô nên nó gọi như vậy thôi.

Bọn trẻ như không cần biết chuyện người lớn. Cu Vinh chạy đuổi theo cu Minh để chơi với con thỏ. Con thỏ bông ngồi trên xe vừa đi vừa gõ trống. Đang chơi cu Minh lại bê tọt chú thỏ chạy về nhà làm anh em cu Vinh cụt hứng đứng trơ giữa sân

tần ngần nhìn theo, vẻ luyến tiếc. Duyên đứng nhìn con trong lòng xót xa nặng trĩu nỗi đắng cay. Cô kéo nhẹ con vào lòng, xoa đầu con mà vỗ về:

- Lúc nào có tiền mẹ sẽ mua đồ chơi cho con.

Bất gặp cảnh ấy. Bình giận điên người và không hiểu sao mẹ nữ xử sự như vậy với các cháu, chúng đâu có lỗi. Không nói không rằng, trời đang nắng chang chang Bình nhảy ô tô đi xuống Nam Định mua một túi đồ chơi về cho các con. Cu Vinh, bé Lệ vui quá ôm lấy đồ chơi mà cười thích thú. Anh hả lòng hả dạ thấy hai đứa con vui được ôm những đồ chơi của chính mình. Mặc dù đã tiêu một món tiền khá lớn, nhưng thà rằng ăn đói mà nhìn thấy con vui cũng đành lòng. Duyên nhìn thấy hai con vui với các đồ chơi lòng cô cũng thấy vui vui.

13.

Ngày giáp Tết không khí trong làng cứ sôi động hẳn lên. Tiếng lợn bị chọc tiết kêu eng éc. Có nhà rửa lá dong vo gạo. Có nhà đã bắt đầu ninh bánh chưng.

Lúc đầu Duyên không định gói bánh chưng nhưng năm nay có Bình về ăn Tết ở nhà, cô cũng phải lo gói ít tằm.

Tối 25 Tết, tiết trời se lạnh. Bình sang hàng xóm chơi. Mẹ con Duyên ở trong buồng đọc sách. Chợt có tiếng của cô Hằng đã đi lấy chồng ở tận xóm Đông, hôm nay không biết có việc gì mà đến tối như vậy. Cô

rì rầm nói chuyện với chú Hình rồi thấy tiếng đóng đinh vào cánh cửa ra nhà ngoài, Duyên nằm lặng thình cố tình như không nghe thấy tiếng đinh đóng nhúc nhối bên tai. Đến khuya Bình về, anh định đẩy cửa ra nhà ngoài. Thấy cửa bị đóng chặt, anh hỏi Duyên:

- Cửa ai đóng lại thế này.

Duyên nói thắm vào tai chồng:

- Hình như cô Hằng và chú Hình đóng lại, nhưng thôi anh đi lối ngoài vậy.

Chẳng nói chẳng rằng, Bình lấy dao phá cửa. Duyên giữ tay chồng nhưng không được. Bao uất ức bị dồn nén, anh cầm dao bậy cửa tung ra. Nghe tiếng phá cửa, bà Kham chạy sang mặt sung sĩa. Bà nhảy xổ vào Duyên. Bình đành đẩy vợ vào buồng. Bà rìn rít nói chõ vào buồng mà diết dõng:

- Mày sui chồng mày phá nhà bà, đồ khốn nạn.

Rồi bà chống hai tay vào cạnh sườn, nghiêng răng trèo treo:

- Mày nghe vợ mày, mày đội vợ lên đầu, mày khinh con già này à.

Bé Lệ, Bé Vinh thấy nhà nhốn nháo, chúng ôm lấy mẹ mà gào khóc inh ỏi. Còn bà thì giầy giụa ngoài sân, miệng gào to:

- Con mẹ mày không dạy được mày. Mỗi ngày ba bận tao chửi cho thôi mả nhà mày ra.

Duyên ngồi lặng, nước mắt chảy dòng dòng trên gò má xanh xao. Bình ngồi thẫn thờ nhìn vợ, anh không dám nhận, không dám thanh minh cho Duyên. Tất cả chỉ đổ vào đầu Duyên. Đêm hôm ấy, Duyên mất ngủ, nước mắt đầm trên gối vậy mà Bình vẫn ngáy o o, ngủ một giấc ngon lành đến sáng. Duyên giận chồng vô tâm nhưng đành nín lặng. Bởi tính vô tâm có nói cũng vô ích. Cô nằm trên giường mà không sao ngủ được. Nước mắt tràn trề.

Sáng ra trời còn tinh mơ, Duyên chưa kịp xuống giường đã nghe tiếng chửi chúa chát của bà ngay giữa sân. Cô ghé mắt nhìn qua khe cửa, thấy bà đang nhảy thanh thách như con cào cào ở giữa sân. Miệng chửi:

- Cha tổ sư con Duyên, con mẹ đẻ ra mày không biết dạy mày nên mày láo. Bà chửi ngày ba lần để cho mày thủng lỗ tai ra.

Duyên úp mặt vào gối mà khóc rưng rức. Cô thấy đau đớn, nổi đau xót cứ vò xé trong lòng cô. Bố mẹ cô có nhờ vả gì nhà chồng đâu mà bây giờ bà thông gia réo bố mẹ cô lên mà chửi. Tim cô như

thất lại, cô òa khóc tức tưởi, cô lay chồng dậy nghẹn ngào nói:

- Bố mẹ tôi có xin nhà anh ngụm nước nào đâu mà bây giờ bố mẹ tôi phải nghe chửi. Mà tôi có làm điều gì sai trái đâu.

Nói rồi cô lại khóc nức lên. Tiếng chửi lại im ắng. Có lẽ hồi chửi của bà đã hết, đến giờ bà đi chợ. Duyên dậy chuẩn bị đưa con đi học. Đến trưa, đến chiều bà ca lại tiếp diễn. Đầu Duyên như không chịu nổi muốn bùng ra nhưng cô gắng chịu đựng vì con. Chửi mấy ngày liền mà không thấy ai lên tiếng. Lần này bà cùng mấy cô em nhảy xổ vào buồng dựng giường lên và đuổi Duyên đi. Hai đứa trẻ mặt tái mét, ôm lấy mẹ khóc lặng đi. Chúng lấm lét nhìn bà và cô đang vung tay vung chân quát tháo. Duyên đành khăn gói dắt con đi. Thấy vậy Bình cũng đứng lên đi theo. Bà ngăn Bình lại:

- Mà cứ ở nhà tao sẽ lấy cho con vợ khác.

Bình lẳng lặng bỏ đi. Bà rít lên:

- Mà là đồ bám váy vợ, cút đi cho khuất mắt.

Vậy là trong đêm 28 Tết gió heo may trời se lạnh trong làn mưa mỏng, vợ chồng con cái Duyên bỗng bé nhau ra đi. Cả xóm thấy âm ĩ nhưng không ai

dám sang can. Họ ngại đụng chạm tới bà Kham. Họ chỉ biết nhìn theo mũi lòng thông cảm.

- Tệ thật, trời rét thế này lại Tết đến nơi mà đuổi con, đuổi cháu đi.

Duyên cúi thủ đi ra đường, một tay dắt cu Vinh một tay ôm chặt bé Lệ vào lòng nước mắt, nước mưa tràn trên má.

Gia đình Duyên lại ra ở nhờ nhà cậu Hải. Vui với cậu nhưng Lệ không quên túi đồ chơi. Nó cứ khóc lóc bắt đền mẹ. Muốn về lấy cho con nhưng Duyên cứ cảm giác chần chợn bà mẹ chồng và các cô em. Duyên xót ruột và tiếc túi đồ chơi chồng bỏ gần tháng lương xuống tận Nam Định mua cho con, giờ để ở trong nhà. Bảo Bình về lấy cho con đồ chơi, anh âm ừ không đi. Duyên đành đạp xe về nhà, thấy bà Kham đã về bên nhà, bà ngồi trên sập điệu bộ giống như ông Kham ngày trước, bà chống nạnh nhìn ra cửa. Cô khẽ chào và nói:

- Con về lấy túi đồ chơi cho cháu.

Vào trong buồng, chẳng thấy túi đồ chơi đâu, cô rụt rè hỏi bà:

- U ơi túi đồ chơi con để trong buồng, u có thấy đâu không?

Bà gằn giọng, lừ lừ nhìn Duyên:

- Tôi không phải là người coi đồ chơi cho con chị.

Duyên lúng túng:

- Con không dám nghĩ vậy.

- Không dám à, chị sợ cả mũi chồng, chị phá tan cả nhà này mà chị bảo không dám à.

Vừa nói bà vừa nhẩy xổ xuống đất cầm chiếc quạt nan quạt liên tiếp vào vai vào lưng Duyên, miệng rin rít. Hai cô em cũng xúm lại đánh Duyên. Cô sợ quá dắt xe chạy không kịp trèo lên xe mà đạp. Mặt mày cô tái mét, vừa thở hổn hển vừa nhìn quay lại sợ có người đuổi theo.

Trong nhà, bà Kham ngồi phệt xuống phản, tay cầm chiếc quạt nan quạt phành phạch như muốn xả cho hết cơn bực tức. Đôi mắt bà long lên vẻ dữ tợn. Mấy bà cô ngồi bên nhìn xéo qua mẹ:

- Tổng khứ của ấy đi cho khuất mắt. Chồng mang bao nhiêu của về cũng dấm dúi đi đâu hết. Cái đồ ăn tàn phá hại.

Bà Kham vấn lại búi tóc vừa sổ tung vừa lảm bảm một mình, nét mặt sưng sưng gườm gườm nhìn theo hướng Duyên đi. Không biết trong thâm tâm bà nghĩ gì, hay bà để dành những lời nói chất lọc vào lúc trút hơi thở cuối cùng để nói lời xin lỗi với Duyên.

*

* *

Nắng ban trưa chói chang, hắt những tia nắng xuống nền sân gạch. Có tiếng dép lẹp kẹp ngoài sân. Bà Kham ngẩng nhìn ra. Cô Hằng xách cặp đi thẳng vào nhà, cô hỏi mẹ một cách chỏng lỏn.

- Sao hôm nay u đi chợ về sớm vậy?

Bà Kham bĩu môi nhìn cô con gái:

- Tao mà không về sớm con Duyên nó về có cái gì nó lấy hết. À mà chuyện làm đường qua nhà ta thế nào?

Hằng liếc xéo ra sau rồi khẽ thì thầm với mẹ:

- Chính xác rồi u ạ! Con đường đi qua nhà ta đọt này nhà ta có ối tiền đên bù. May mà con nghĩ cách đuổi lũ của nợ ấy đi chứ cái ngữ ấy ở đây thì u con mình chẳng ăn thua gì.

Nói xong Hằng cười như nắc nẻ. Chợt Lựu con gái cả của bà Kham vào. Chị chào mẹ rồi khẽ khàng nói:

- Sắp đến ngày giỗ thầy, con mang lễ sang để cúng thầy.

Chị mở làn bê con gà sống thiến rồi đến túi

gạo nếp bỏ vào thúng bê xuống dưới bếp. lát sau, từ dưới bếp đi lên chị Lựu hỏi Hằng.

- Dì Hằng vừa có chuyện gì vui mà cười dữ thế.

Hằng thản nhiên nói:

- Thị xã mở rộng làm con đường qua nhà mình.

Vậy là nhà mình sắp được đền bù lớn rồi.

Lựu khẽ chau mày hỏi:

- Vậy dì biết tin này lâu chưa?

Hằng cười nói về thông thạo:

- Em biết tin lâu rồi.

Lựu ngập ngừng:

- Thế còn vợ chồng cậu Bình?

Cùng một lúc bà Kham và Hằng đều cười nói:

- Bước chân đi cấm kỳ trở lại.

Chị Lựu ngó người và đã hiểu ra. Chị lấp bắp:

- Thì ra...

Hằng nói giọng ráo hoảnh:

- Thì em phải nghĩ ra kế để cho vợ chồng ông ấy biến đi đấy.

Chị Lựu trợn mắt, chị nhìn bà Kham trân trân:

- U... Sao u lại để cho dì Hằng làm vậy?

Bà Kham đứng dậy nói một câu suôn sẻ:

- Ồi dào, cái loại như vợ chồng nó đâu xứng đáng được hưởng cái gì ở nhà này. Mà thôi chuyện

của tôi, tôi lo! Còn chị hãy lo cho gia đình của chị ấy.

Lựu rơm rớm nước mắt, chị cố nói giọng nghèn nghèn:

- U ơi! U đừng làm thế tội cho các em lắm.

Bà Kham phủ tay đứng dậy:

- Tôi không cần chị lo chuyện gia đình này.

Hằng ngưng nguẩy đứng lên:

- Thôi chị về đi.

Lựu khẽ gạt nước mắt đứng dậy, nét mặt căng thẳng. Đôi mắt chị nhìn dọi sâu vào lòng dạ đen tối của cô em. Lựu chỉ tay vào mặt em gái mà hét lên:

- Tao không ngờ lại có đứa em quý quái như mày.

Lựu lão đảo đi ra ngoài ngõ, nước mắt mờ đi. Lời chị nói không còn tác dụng đối với mẹ và các em nữa. Họ đã đi theo một hướng khác, một món tiền lớn đang lấp hết lương tâm họ.

*

* *

Băng đi đến nửa năm sau, vào một buổi tối chú Hình chạy ra tìm Duyên và bảo:

- U mệt lắm, chị về ngay.

Duyên đi mua ít thuốc, gửi con cho cậu em rồi vội vàng đạp xe về nhà. Lần này bà quy hãn, sức lực gần như cạn kiệt, nằm liệt một chỗ. Khuyên thế nào bà nhất định không đi bệnh viện. Có lẽ bà đã biết bệnh của mình khó qua khỏi. Đạo này, Duyên phải chạy đi chạy về chăm sóc bà. Mua những thứ mà bà thích ăn nhất, vì cô biết rằng, sức lực của bà bây giờ đã cạn kiệt chẳng sống được bao lâu. Bà ăn được thứ gì thì cô mua thứ đó. Dù sao chẳng nữa thì cô vẫn là phận con. Bởi cô nghĩ, mình đối xử với bố mẹ thế nào thì sau này con cái cũng đối xử như thế "Dòng dòng theo nạ". Duyên nghĩ vậy và làm tốt phận dâu con của mình. Mấy hôm nay thì bà Kham yếu hẳn chỉ uống vài thìa sữa hoặc nước trắng. Mặc dù vừa đi dạy học vừa tranh thủ về chăm bà, tối đến cô vẫn phải về nhà vì từ dạo vợ chồng cô bị mẹ chồng đuổi ra khỏi nhà cô đã mua sỉ và vôi, vợ chồng thay nhau đêm ngày đóng gạch. Sau đó cô xin được một mảnh đất, khi gạch sỉ đã đủ, vợ chồng cô tiết kiệm tiền, vay mượn thêm bạn bè, xây được một ngôi nhà nho nhỏ cách nhà cậu Hải khá xa, vì vậy cô phải về trông nhà. Đã thế Bình lại chở hàng lên mạn ngược, dăm hôm nữa mới về. Duyên không khỏi lo

lắng. Một hôm vừa về đến nhà, thấy giường bị xoay ngược. Cô vội hỏi:

- Sao lại xoay giường u như thế này?

Hai cô em thì thào:

- Có xoay thế này cụ mới chóng chết. Chú phục vụ mãi ốm cả người.

Duyên ngán ngẩm nhìn bà mẹ chồng giờ teo tóp quắt queo chỉ còn bộ xương, da bọt bọt nhăn nhúm. Lúc còn khoẻ bà bán hàng được thì họ thi nhau nịnh hót mạnh ai người ấy vợ vét từng chỉ vàng, xâu xé từng bữa ăn. Đến khi ốm nằm đấy chưa đầy một tháng các cô con gái, cậu con trai muốn bà chết mau cho nhẹ tội... Đúng là những đứa con "có hiếu". Cô khẽ lắc đầu buồn bã. Lát sau cô đi đun nước lá tắm tấp gội đầu cho bà. Cô ngồi bên cạnh nhìn bà lim dim ngủ, lát sau hơi thở của bà nghẹn tắc có lúc lại bật ra hơi thở dốc, cảm thấy như người bà có một tảng đá lớn đè nặng, chân bà lạnh toát, mồ hôi râm rấp trên trán.

Trước mắt bà hiện lên cảnh chiều 28 Tết năm ngoái, bà đuổi mẹ con Duyên đi, lúc trời đang mưa lay phay, hai đứa trẻ khóc lóc chạy theo bố mẹ tay xách nách mang, gạt nước mắt trong làn nước mưa mà ra đi. Cho đến giờ phút cuối cùng này bà mới

thấy ăn năn về những lỗi lầm của mình, nghe con gái để ghét bỏ Duyên. Mà Duyên đâu có tội, có điều cô sinh ra ở môi trường khác mặc dù đã cố gắng rất nhiều để hoà mình với cuộc sống hiện tại nhưng đều vô hiệu. Nghĩ cũng tội cho nó sống trong một gia đình bị ghẻ lạnh và khinh khi mà Duyên vẫn nhịn nhục không dám hốt một câu với bà. Lúc ốm, lúc đau chỉ có nó săn sóc bà chu đáo, kể cả khi bụng mang dạ chửa, vậy mà bà vẫn chê bai đủ điều. Bà nhớ lại thời bà làm dâu, cảnh bà làm quần quật suốt ngày mà mẹ chồng vẫn riết róng chửi bới. Những lúc ấy, bà thấy đau lòng lắm. Bây giờ bà muốn con dâu bà cũng phải chịu cảnh khát khe ấy... Chắc nó cũng đau lòng như bà thuở nào. Tại sao bà lại cay nghiệt với Duyên như vậy? Đến lúc này bà mới thấy xót xa thương Duyên. Bà khẽ hỏi trong cơn hấp hối:

- Thằng Bình đâu mà sao không thấy mặt nó?

Duyên cúi đầu, đôi mắt khẽ chớp nhìn bà như kẻ có lỗi:

- Thưa u! Nhà con lại đi hàng lên mạn ngược có lẽ nay mai là về thôi ạ.

Bà khẽ rên lên:

- Đến lúc này nó còn bỏ mẹ nó đây.

Nói xong, bà bảo Duyên khê nhấc cái gói trên đầu bà, Duyên lật gói lấy lên cho bà một cái gói nhỏ. Bà run run lần tìm hai bàn tay Duyên, giọng nói như đứt đoạn:

- U còn một chỉ vàng... u đưa con để lo.... ma chạy cho u.

Nói chưa dứt câu, bà lại cố nghển cổ lên để thở, đờm trong cổ kéo lên sòng sọc. Đôi mắt bà rục sáng. Bà nắm tay Duyên nói trong hơi thở nghẹn tắc:

- Con ơi! U có lỗi với con nhiều lắm... con tha... lỗi... cho u.

Giọng bà thều thào mắt bà nhắm lại, bàn tay bà lạnh dần rồi dờ ra trong tay Duyên làm cô sững sốt thét lên:

- U ơi! U ơi!

Nghe tiếng Duyên khóc, các chị và em chồng mới chạy ào tới gào khóc âm ỉ. Nhưng thật ra mắt họ ráo hoảnh vì họ đang chờ cho giờ phút này đến sớm hơn kia mà! Cho đến khi mọi người đến đứng chật cả nhà như thể chứng tỏ cho mọi người thấy lòng "hiếu thảo" và sự đau xót của mình các cô lăn lóc bên mẹ khóc lóc thảm thiết thậm chí còn dẩy rựa núa lấy mẹ không cho đặt bà vào quan tài. Cô Hằng thì lăn xả vào quan tài. Cô Huệ vật mình vật

mấy, miệng hét gào hai tay đập thành thịch lên nắp quan tài, giọng cô nào cũng khản đặc không nói lên lời, thậm chí cô Huệ còn ngất xỉu làm cho mọi người xúm lại đưa cô ra chỗ thoáng. Người xoa dầu người dang tay quạt nhẹ nhẹ lên gương mặt bì bì của Huệ. Lát sau cô tỉnh dần, đôi mắt mở to nhìn mọi người, cô lại xô tới chỗ quan tài mà khóc, tiếng khóc của các cô hoà vào nhau một cách lạc lõng lạnh lẽo vô cùng. Còn Duyên đôi mắt cô đỏ hoe nổi đau đớn sâu tận đáy lòng.

14.

Mấy năm nay trong gia đình Bình bao biến cố đã xảy ra, bố mẹ Bình lần lượt qua đời. Mặc dù trong hoàn cảnh éo le là vậy, ngoài tính vô tư, tính nhu nhược, Bình còn có chút đào hoa. Cái sự đào hoa ấy đã đưa Bình lên thiên đường rồi lại xuống địa ngục. Cả cuộc đời anh đã đắm chìm trong sự đam mê dẫn anh đến sự sa đoạ mà suốt đời anh không thể cứu vãn nổi.

Một hôm, xe của Bình xịch đỗ trước cửa. Vinh chạy ra đón bố. Nó lạ lắm nhìn người đàn bà to béo phốp pháp, ăn mặc đúng mốt đi bên cạnh bố. Lúc vào nhà, Bình đặt con xuống rồi gọi to:

- Duyên ơi! Nhà mình có khách.

Duyên đang cặm cụi đập máy khâu nghe tiếng chồng gọi, cô đáp:

- Vâng em lên ngay đây.

Lát sau Duyên lên nhà, Bình vui vẻ giới thiệu:

- Đây là chị Đào - chủ hàng, chị kết nghĩa của chúng mình đây. Từ nay anh không làm ở Hợp tác xã nữa mà lái xe cho chị Đào.

Duyên khẽ gật đầu. Cu Vinh tròn mắt nhìn người khách lạ và bố. Chị Đào xoa đầu cu Vinh rồi đặt vào tay nó một gói quà. Đó là chiếc ô tô chạy bằng pin. Cu Vinh sướng quá chạy tót ra sân. Còn lại ba người. Chị Đào đặt vào tay Duyên một cái hộp nhỏ vẻ thân mật:

- Duyên à! Chị về với chỉ mua được chút quà tặng em.

Duyên tỏ ý ngần ngại, đưa mắt nhìn chồng. Anh cười khích lệ:

- Em cứ mở ra xem đi.

Duyên mở nắp hộp, toàn đồ lót phụ nữ, gồm đủ các màu đóng mác JaPan. Duyên hoa cả mắt bởi những đường kim tuyến, phẳng phát mùi nước hoa. Cô cầm cái quần lót, nó chỉ nhỏ bằng bàn tay đầy sức hấp dẫn với đàn ông. Duyên ngược đôi mắt đen láy nhìn chồng. Cô dè dặt:

- Hàng này đắt, chẳng bao giờ em mua, mặt khác mặc không hợp, em chẳng dám nhận đâu chị ạ.

Đào cười vui vẻ nắm tay Duyên:

- Em như vậy chị buồn, cứ mặc là quen. Chị sẽ mua cho em nhiều thứ khác.

Đã ngoài tứ tuần, Đào có sắc, có dáng của một phụ nữ rất quý phái, son phấn làm tôn lên làn da mịn màng, hồng hào. Những bộ quần áo đúng mốt, hợp màu tôn vẻ đẹp quý phái của một "bà chủ"- một bà chủ đầy sức quyến rũ. Tối đến Bình đưa Đào đi thăm họ hàng, "vênh" với bạn bè. Đến đâu Đào cũng có một món quà nho nhỏ cùng những lời nói dịu dàng ngọt lịm. Chiếc nhẫn mặt ngọc lồng trên ngón tay trắng ngần, cùng hai chiếc lắc vàng óng là hiện thân của sự giàu có, phong lưu. Ai cũng yêu mến và cảm tình với Đào. Chẳng hiểu sao, cả ba người cùng phấn chấn quan tâm đến nhau. Một hôm, ông Hạ - chú ruột của Bình đến chơi. Ông nghiêm mặt hỏi Duyên:

- Dạo này con thấy thằng Bình thế nào?.

Nét mặt Duyên tươi hẳn lên:

- Dạ có đổi khác chút chút, anh ấy trưởng thành rồi mà.

Ông đập tay xuống bàn làm Duyên giật mình. Cô tái mặt nhìn ông:

- Hồng, hồng to rồi. Chú có mù dậu mà cháu vui được?

Duyên ngơ ngác nhìn chú:

- Con nói nhà con đổi khác là... dạo này nhà con quý con và cả... chị Đào nữa.

Ông trợn mắt nhìn Duyên:

- Thật không?

Duyên luống cuống:

- Dạ con nói thật ạ.

Ông chú nhìn đứa cháu dậu một cách giận dữ. Lát sau, nét mặt ông dịu dần, ông lắc đầu thông thả nói:

- Chú là chú ruột thằng Bình, là một người từng trải "con ruồi bay qua còn biết con nào đục con nào cái". Chú chỉ nhắc con phải để ý đến mối quan hệ "chị chị, em em" của chúng nó. Dạo này chú thấy nó khác lắm.

Duyên dịu dàng khẽ nắm hai bàn tay già nua của ông:

- Chú ơi, không có chuyện gì đâu, chú đừng lo.

Ông Hạ lắc đầu:

- Ấy là chú nhắc vậy, nếu quan hệ của thằng Bình không đáng nghi ngờ là đại hồng phúc cho nhà mình. Ờ thôi chú về.

Duyên tiễn ông ra về không quên lời cảm ơn. Cô trở lại với công việc dạy học hàng ngày. Tối đến mẹ con quây quần bên mâm cơm và luôn nhắc đến bố. Đêm đêm, ngắm nhìn hai đứa con ngủ ngon lành cô khe vuốt ve chúng và mỉm cười một mình khi thấy cái má mẫm mĩm, cái miệng khe nhỏn cười trong giấc mơ. Duyên cứ mong ngóng chồng trở về. Một tuần... hai tuần... một tháng... hai tháng trôi đi một cách nặng nề, không gian như cô quánh lại. Lũ trẻ nháo nhác... mong cha. Duyên mang tâm trạng khác khoải và thoảng buồn. Hay là... Duyên chợt giật mình nhớ lại. Một hôm cô vô tình nhìn qua cửa sổ, bắt gặp ánh mắt họ nhìn nhau nồng nàn. Nỗi hờn ghen trào lên tận cổ. Chị ta hơn chồng mình gần chục tuổi, có lẽ nào? Mà dạo này Bình đi về thất thường hàng tháng mới về một hai lần có hỏi thì Bình gắt lên. Thậm chí mẹ mất hàng tuần Bình mới từ miền ngược trở về.

Tình cảm vợ chồng nhìn bề ngoài như không có gì nhưng bên trong lạnh như băng. Nhất là từ dạo Bình đi chở hàng cho bà chị kết nghĩa. Anh ta như thay đổi hẳn, luôn lạnh nhạt và chê bai vợ. Có lần nhân có cả chị Đào về, Duyên nhắc chồng trả nợ vì có người đến đòi. Bình chẳng nói chẳng rằng nhẩy xổ đến bên Duyên cầm bàn là nóng cô đang là dí

vào mặt cô. Hai tay cô cố đẩy ra, đến lúc cảm thấy hơi nóng rất trên mặt, cô hét lên:

- Chị Đào.

Lúc này chị ta mới đứng lên giữ tay Bình. Duyên cay cú, chỉ vì nhắc nợ mà đâu có phải nợ của riêng cô. Bình gây sự như vậy mà chị ta cứ ngồi im nhìn Bình đánh vợ trước mặt. Không những lần này mà đã mấy lần tương tự Bình đánh vợ ra oai với bà chị. Có lần sai con đi mua rượu thăng bé mới 7, 8 tuổi mải chơi về muộn, Bình túm ngực con mà đập vào tường làm nó sợ tái mét mặt. Lần khác cu Vinh dùng gầu múc nước giếng, dây thùng cũ nên đứt gầu rơi xuống giếng. Bình bắt con trèo xuống giếng lấy gầu, quất nạt làm thăng bé mặt mũi tái xanh, tái xám mà không dám xuống. Bình giận dữ, đôi mắt long lên trợn tròn quất hét của bố. Vinh sợ bố quá, nó men theo tường giếng tụt xuống, hai tay vẫn giữ trên mặt giếng. Duyên hét lên chạy xuống đỡ con ra khỏi giếng. Thăng bé mặt mày tái nhợt gục vào lòng mẹ mà khóc nức nở. Cô ôm con vào lòng nước mắt ràn rụa. Lắm hôm rượu say, rượu ngấm vào tận ngực mờ cả mắt mà vẫn vác dao đòi chém vợ, làm vợ con chạy tán loạn không dám về nhà ngủ. Những năm

Bình đi lái xe cho chị Đào là cả một thời gian dài mẹ con Duyên bị Bình hành hạ. Nhưng cô nén chịu để nuôi con.

Một lần đi chợ hàng về, mùi rượu sặc sụa toả lan ra khắp nhà. Bình chẳng hỏi han gì vợ con, đi vào giường nằm, ngủ chán rồi lại dậy. Thấy Duyên sắp sửa đi dạy học, anh ta giữ lấy cặp sách và quát Duyên:

- Từ nay cô ở nhà, không được đi dạy học.

Duyên ngơ người hỏi:

- Sao lại nghỉ dạy ạ?

Bình gất lên, đôi mắt đỏ ngầu:

- Tôi nói xin nghỉ là cứ nghỉ, hay là cô còn hám cái thằng hiệu trưởng ấy?

Duyên trừng mắt nhìn Bình rồi hất hàm bướng bỉnh:

- Tôi không nghỉ, đây là nghề nghiệp của tôi.

Chưa dứt câu, Duyên đã bị một cái tát nảy lửa. Cô ngã rúi xuống giường mắt nhòa đi. Nỗi uất nghẹn lại trào lên tận cổ, Duyên lặng người đau xót. Hàng ngày cô vẫn cặm cụi tranh thủ nhận hàng về máy thêm tần tiện cũng đủ nuôi con ăn học. Nhiều đêm nằm trần trọc suy nghĩ: Ai cũng có niềm vui và nỗi khổ, với Duyên niềm vui chỉ

chợt đến. Có niềm vui duy nhất là dạy học thì Bình muốn bắt cô xin nghỉ mất sức còn lại nỗi khổ thì triển miên, từ nỗi đau này đến nỗi đau khác. Những nỗi đau ấy cứ đè nặng lên con người nhỏ bé của Duyên. Tiếng thở của các con đều đều trong đêm tĩnh mịch. Mỗi khi màn đêm buông xuống, nỗi trống vắng làm cho cô hoảng sợ. Hình như Duyên muốn đi tìm, tìm một cái gì đó mơ hồ và vô vọng. Cô kiên quyết không nghỉ mất sức. Nhưng rồi cứ mỗi lần Bình về "chiến sự" lại xảy ra, những lần sau ngoài chuyện "thượng cẳng chân, hạ cẳng tay" ra. Anh ta còn ra tận ngoài đường, riết móc Duyên đủ điều, bịa cả ra chuyện quan hệ cho thêm phân phong phú. Nhưng cô nhất định không đoạn tuyệt với công việc của mình.

15.

Một hôm có việc Nga ghé vào thăm mẹ con Duyên. Vừa vào đến sân cô gặp hai anh em cu Vinh bê cơm đi ăn rong. Thấy Nga chúng riu rít chào. Nga khẽ nhặt những hạt cơm dính trên má, trên tóc bé Lệ, cô nhẹ nhàng bảo chúng:

- Các cháu ngồi vào mâm ăn cho đàng hoàng, sao lại bê bát đi như thế này, bố mẹ đâu?

Cả hai đứa lắc đầu, Nga nắm lấy tay hai đứa dắt vào nhà. Bước vào tới cửa Nga vô cùng ngạc nhiên trở mắt nhìn khi thấy: Bình và bà chị kết nghĩa đang "kê đùi, kê vế" bên nhau. Họ đang cười